

[Steen Folke]

som den er, på evnen til at udslette det sovjetiske atomarsenal. Meget tyder på, at en løbende modernisering af de elektroniske anlæg i Grønland, som ministeren også omtalte, bl.a. går ud på at tilpasse anlæggene til denne nye amerikanske atomstrategi. Vil ministeren i den forbindelse oplyse, hvad den såkaldte Scope Signal III-modernisering af Giant Talk-systemet, som skal gennemføres på Thulebasen i nær fremtid, egentlig går ud på?

Ministeren har både tidligere og i dag forskret, at danske myndigheder har fuld indsigt i, hvad amerikanerne foretager sig i Grønland og specielt på Thulebasen, gennem den derværende forbindelsesofficer. Men hvorfor har det så været så utrolig svært at få halet oplysninger ud af ministeren og hans embedsmænd? Hvorfor benægtede forsvarsministeriet først ethvert kendskab til disse anlæg? Hvorfor ville ministeren ikke den 19. januar svare på, om den danske forbindelsesofficer havde adgang til OL-5 alias Detachment 3? Siden har han oplyst, at det har han. Men hvorfor ville ministeren ikke dengang svare? Hvorfor ville ministeren ikke samme dag oplyse om eksistensen af Giant Talk-anlægget? Det har han gjort i dag. Det kunne vi ikke få at vide for et par uger siden.

Og lad mig så henvise til, at den tidligere forsvarsminister, hr. Søgaard, som jo også er til stede her under debatten, i TV har udtalt, at han ikke kendte noget til de anlæg, medens han var forsvarsminister.

Det grønlandske hjemmestyre har tydeligvis heller ikke været ordentligt informeret. Da sagen var rejst her, måtte også landsstyreformanden, Jonathan Motzfeldt, bede regeringen om en redegørelse. Jeg ser, at hr. Motzfeldt er til stede her i dag på tilhørerpladserne, men jeg vil da gerne spørge ministeren, om den grønlandske landsstyreformand har fået den redegørelse for forholdene, som han bad om. I øvrigt vil jeg nævne, at da hr. Steenholdt her i tinget den 12. januar bad om, at det grønlandske landsstyre måtte blive ordentligt informeret, blev han af ministeren spist af med, at Grønlandsministeriet var inde i disse ting.

Jeg ved ikke, hvilke muligheder en dansk forbindelsesofficer i Thule uden særlig teknisk ekspertise har for at sætte sig ind i, hvad der er det reelle formål med de forskel-

lige elektroniske anlæg. Jeg ved heller ikke, hvor velinformeret forsvarsministeriet er, eventuelt ad andre kanaier, men jeg ved, at den parlamentariske kontrol med, hvad der foregår på de baser, der formelt er dansk-amerikanske forsvarsområder, er under al kritik.

Hele sagen kunne unægtelig trænge til at blive kulegravet. Det bliver måske svært at finde et flertal her i tinget, som ønsker en sådan kulegravning. I så fald bliver vi andre jo nødt til at grave videre, selv om det er uhyre vanskeligt, når alle reelle oplysninger gives så modstræbende, som tilfældet er, men måske er der dog et flertal, der ville finde det passende, om forsvarsudvalget i det mindste en gang om året blev orienteret om aktiviteterne på baserne i Grønland. Det vil jeg da gerne spørge socialdemokraterne hvad de mener om, og jeg vil selvfølgelig også gerne høre ministerens mening herom.

Lad mig så til slut sige, at vi har foretrukket at få en helt åben debat i dag. Der kommer ikke noget dagsordensforslag fra vor side. Vi mener, debatten skal være åben, og vi mener ikke, der skal sættes eller vil blive sat punktum med debatten i dag.

Knud Damgaard (S):

Det er allerede nævnt et par gange, at disse dansk-amerikanske aftaler blev diskuteret i rigsdagen i 1951, i øvrigt sammen med spørgsmålet om valg af øverstkommanderende for det, man dengang kaldte Atlantpagtstyrkerne.

Ved den lejlighed udtalte den daværende socialdemokratiske ordfører, Hans Hedtoft – jeg citerer fra Rigsdagstidende 1950-51, sp. 3700:

»... Overenskomsten angående Grønlands forsvar og forslaget om en øverstkommanderende i det nordatlantiske område kan vi tiltræde fra socialdemokratiets side. De er begge en logisk konsekvens af vor tiltræden af Atlantpagten.«

Den holdning vedstår vi også i dag. Socialdemokratiet ser ikke umiddelbart noget alternativ til vort medlemskab af NATO, men der er imidlertid et andet citat af Hans Hedtoft på sp. 3703, som jeg finder relevant i forbindelse med de aktuelle synspunkter, socialdemokratiet i dag står for i forbindelse